

Ed.
um iðnskóla.

686. Frumvarp til laga

[94. mál]

(Eftir 2. umr. í Ed.)

I. KAFLI

Hlutverk og inntökuskilyrði.

1. gr.

Iðnskólar veita fræðslu þeim nemendum, sem iðnmeistarar eða iðnfyrirtæki hafa tekið til náms samkvæmt lögum um iðnfræðslu, og þeim, sem nema vilja iðn til sveinsprófs í vinnustöðvum, er skólarnir hafa ráð á. Enn fremur geta þeir haldið námskeið til framhaldsnáms og til undirbúnings iðnnámi og ýmiss konar iðnaðarstarfsemi.

2. gr.

Þessi eru almenn inntökuskilyrði:

1. Að umsækjandi sé eigi yngri en fullra 15 ára;
2. að hann hafi lokið miðskólaprófi;
3. að hann hafi náð tilskildum árangri við hæfnispróf, þegar því verður komið á fyrir umsækjendur um iðnnám.

Iðnskólum er þó heimilt að taka nemendur, sem ekki hafa lokið miðskólaprófi, ef þeir með inntökuprófi sýna, að þeir hafi nægilega undirstöðuþekkingu í íslenzku og reikningi til þess að fylgjast með kennslu í 1. bekk skólans.

II. KAFLI

Stofnun iðnskóla og stjórn.

3. gr.

Forgöngu um stofnun iðnskóla geta haft:

1. Bæjarstjórnir.
2. Sýslunefndir eða hreppsnefndir, enda semji hlutaðeigandi sveitarfélög, ef fleiri eru en eitt, um greiðslu þess hluta stofnkostnaðar og rekstrarkostnaðar, sem ríkissjóður greiðir ekki.

3. Iðnaðarmannafélög eða sambönd þeirra, enda komi til meðmæli og samþykki þeirra aðila, sem getur í 1. og 2. tölulið.

Ráðherra ákveður síðan um stofnun skólans, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs og hlutaðeigandi iðnfulltrúa.

Ráðherra löggildir iðnskóla þá, sem nú eru starfandi og fullnægja ákvæðum 7., 8. og 9. greina, að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs og hlutaðeigandi iðnfulltrúa.

4. gr.

Skylt er að taka við öllum iðnnemum úr umdæmi skólans, ef þeir hafa löglega námssamninga og fullnægja að öðru leyti settum skilyrðum. Iðnmeistarar og iðnfyrirtæki skulu tilkynna hlutaðeigandi skóla, þegar samningar eru gerðir við nýja iðnnema, og senda þá til byrjunarnáms, er það hefst næst. Einnig skal tilkynna, ef nemandi hættir iðnnámi eða getur ekki haldið áfram skólanámi af öðrum ástæðum.

5. gr.

Menntamálaráðherra hefur á hendi yfirstjórn allra iðnskóla í landinu. Leita skal álits iðnfræðsluráðs um öll meiri háttar atriði, er skólana varða.

6. gr.

Iðnskóla, sem fleiri en 60 nemendur stunda nám í, stjórnar 5 manna skólanefnd. Þar sem kaupstaður stendur einn að slíkum skóla, sýsla eða hreppur, kýs bæjarstjórn, sýslunefnd eða hreppsnefnd 4 nefndarmenn á fyrsta fundi eftir kosningar. Ef fleiri en einn kaupstaður, sýsla eða hreppur stendur að skólanum, skal svo fljótt sem því verður við komið kjósa skólanefndina á sameiginlegum fundi hlutaðeigandi sveitarstjórna. Að minnsta kosti helmingur þeirra, er kjósa skal í skólanefnd, skulu vera iðnaðarmenn.

Iðnskólum, sem færri en 60 nemendur stunda nám í, stjórnar 3 manna skólanefnd; skulu 2 þeirra kosnir á sama hátt og að framan greinir.

Ráðherra skipar formenn skólanefndanna til sama tíma.

III. KAFLI

Fjármál.

7. gr.

Til iðnskólahalds má stofna, samkvæmt lögum þessum, með þrennu móti:

1. Stofna má sjálfstæða iðnskóla.
2. Þegar nemendur eru færri en 60, er ráðherra heimilt að ákveða, að iðnskólinn skuli vera sérstök deild innan gagnfræðaskóla, og skal iðnskólinn þá kostaður af sömu aðilum og í sömu hlutföllum og gagnfræðaskólinn.
3. Iðnfræðslu þá, sem nú er á ýmsum stöðum og ekki getur komizt undir ákvæði 1. og 2. töluliðs, má hafa með sama sniði og verið hefur. Hlutdeild ríkissjóðs í rekstrarkostnaði iðnfræðslu, samkvæmt 3. tölulið, skal vera styrkur á sama hátt og verið hefur.

Heimilt er að láta listiðnaðardeildir Handíða- og myndlistarskólans í Reykjavík njóta sömu réttinda um styrk úr ríkissjóði samkvæmt 2. tölulið þessarar greinar, að fullnægðum sömu skilyrðum.

8. gr.

Ríkissjóður greiðir helming stofnkostnaðar þeirra iðnskóla, sem um getur í 1. tölulið 7. gr. Hinn hlutann greiða þeir bæjar-, sýslu- og sveitarsjóðir, sem að stofnun skólans standa.

Til stofnkostnaðar telst skólahús ásamt húsbúnaði og kennsluáhöldum svo og vinnustofur, ef reknar eru, ásamt vélum og áhöldum.

9. gr.

Ríkissjóður greiðir laun skólastjóra og fastra kennara svo og styrk til stunda-kennslu hlutfallslega fyrir þá nemendur, sem umfram eru þá tölu, sem ætluð er föstum kennurum. Annar rekstrarkostnaður greiðist af sömu aðilum og stofn-kostnaður og í sömu hlutföllum.

Ráðherra ákveður skólagjöld, að fengnum tillögum skólanefndar. Gjöld þessi svo og hreinar tekjur af skólavinnustofum koma til frádráttar rekstrarkostnaði, áður en honum er skipt.

10. gr.

Skólanefndir annast fjárreiður og reikningshald iðnskóla í umboði viðkomandi sveitarfélaga. Um reikningshald, endurskoðun og eftirlit gilda sömu reglur og um aðra skóla, sem reknir eru sameiginlega af ríki og sveitarfélögum.

IV. KAFLI

Framhaldsnám.

11. gr.

Við iðnskólann í Reykjavík skal koma á framhaldskennslu í hvers konar iðnaðarstarfsemi, jafnskjótt og tók eru á. Kennsluna má miða við einstaka iðn-grein eða flokk skyldra iðna. Kennslan fer fram í skóla eða á námskeiðum.

12. gr.

Framhaldsskólinn er ætlaður þeim, sem búa sig undir meistarapróf eða verk-stjórn í iðn sinni. Hann er eins árs skóli hið minnsta með 44 stunda vikukennslu 7—8 mánuði eða þriggja ára skóli með 15 stunda kennslu á viku 7—8 mánuði á ári.

13. gr.

Kennslan er bæði bókleg og verkleg. Í bóklegum fræðum skal kenna: Íslenzku, stærðfræði, teiknun, efnafræði, efnisfræði, kostnaðarreikning og bókfærslu. Einnig má kenna eitt erlent tungumál, helztu atriði hagfræði og iðnlöggjafar, landmælingar, burðarpólsfræði, hjálp í viðlögum o. fl. Verkleg kennsla fer fram í vinnustofum og tilraunastofum, og skal einkum kenna sérstakar vinnuaðferðir og meðferð véla, verk-færa, áhalda og efnis.

V. KAFLI

Kennarar.

14. gr.

Ráðherra setur eða skipar skólastjóra, að fengnum tillögum skólanefndar og fræðslumálastjóra, og fasta kennara, að fengnum tillögum skólanefndar og skóla-stjóra. Skólastjóri ræður stundakennara með samþykki skólanefndar. Um launakjör og kennsluskyldu svo og menntun kennara í almennum greinum gilda sömu ákvæði sem um skólastjóra og kennara við gagnfræðaskóla, eftir því sem við getur átt. Þó skal skólastjóri iðnskólans í Reykjavík taka laun í 5. flokki launalaga.

15. gr.

Nú hefur kennari gegnt embætti í 10 ár og óskar að hverfa frá störfum í eitt ár til að efla þekkingu sína og kennarahæfni, og skal hann þá senda ráðherra beiðni um orlof ásamt greinargerð um, hvernig hann hyggst að verja orlofsárinu. Ef ráðherra

telur þá greinargerð fullnægjandi, getur hann veitt kennaranum ársorlof með fullum launum. Engum kennara skal þó veitt slíkt orlof nema einu sinni. Beiðni um orlof skal send ráðuneytinu með árs fyrirvara, og veitir það kennurum, er þess óska, leiðbeiningar um, hvernig orlofsárum skuli varið, en allir verða þeir að gefa því fullnægjandi skýrslu um störf sín að orlofsári loknu, að viðlögðum launamissi fyrir það ár. Ráðherra setur nánari reglur um framkvæmd orlofs kennara. Skal þess gætt, að það trufla ekki störf skólanna eða torveldi þau.

VI. KAFLI

Ýmis ákvæði.

16. gr.

Ráðherra setur reglugerð um framkvæmd þessara laga. Þar skal meðal annars ákveða um kennslu í skólunum, tölu fastra kennara, námstilhögun og námsskrá, framkvæmd prófa, einkunnagjöf og prófskírteini.

Ráðherra setur skólanefndum, skólastjórum og kennurum erindisbréf, sem kveður á um verksvið þeirra.

17. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. október 1955.